

KAINA:

Metams 5 r., pusmečiui 2 r.
60 k., 3 mėnesiams 1 r. 30
kap., 1 mėnesiui 45 k.

UZSIENIUOSE:

metams 9 rb.; 9 mėnesiams
6 rb. 80 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 4 rb. 60 k.; 3
mėnesiams 2 rb. 35 k.; 1
mėnesiui 80 kap.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 60 k., po teksto 30 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
10 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 10 k.

REDAKCIJOS

ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g. 10.
n. 9. b. 9. Telef. 286—46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. diena
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai II.

Petrapilis. Rugpjūčio 4 d. 1916 m.

N° 58 (87).

Jekaterinoslave

Rugpjūčio 30 d. atsidaro vyrų ir moterų gimnazijos ištremtie-
siems—vardu

Tautinių Komitetų Tarybos gimnazijos.

Gimnazijų mokytojai ir direktoriai bus iš Brastos evakuotų
gimnazijų. Mokiniai ir mokinės gyvens bendrabučiuose arba
pas tėvus.

Prašymai reikia duoti į Lietuvos Komitetą 1-я Чечеловка
№ 20.

Prie šitų gimnazijų reikalingas lietuvių kalbos mo-
kytojas; kreipties irgi į Lietuvos Komitetą.

1757—10

„Lietuvių Balso“ skaitytojams.

Kieno prenumerata baigiasi
rugpjūčio 1 d., prašome pa-
siskubinti užsisakyti toles-
niam laikui, kad nesutru-
kdytų laikraščio siuntinėjimas
Nuo rugpjūčio 1 d. ligi metų galo
„Lietuvių Balso“ kaina
Rusijoje: 2 rub. 15 kap.
Užsieniuose 3 rub. 80 kap.

Visuose miestuose ir miesteliuo-
se, kur tik yra lietuvių, reikalingi
„LIETUVIŲ BALSUI“ platintojai —
(prienumeratai, skelbimams priimti
ir atskiriems № № pardavinėti).
Už patarpininkavimą mokama nuo-
šimčiai.

Adresas: ПЕТРОГРАДЪ, Саперный
пер. 9—9, „LIETUVIŲ BALS“ Admi-
stracija.

„Lietuvių Balsas“ galima gauti
prie bažnyčių:

Petrapilyje šv. Kotrynos,
Maskvoje šv. Petro ir Povilo
ir Voroneže.

„Lietuvių Balso“

pirkitis atskirais № №, užsiprenu-
meruoti ir pasiskelbti galima pas
mokytoją A. Serbentą Strugi Bie-
laja.

„Lietuvių Balso“ redakcija
prašo stud. kun. Mykolaitį
pranešti savo adresą.

Petrapilis, rugpjūčio 4 d.

Mūsų kultūros gyvenimas dabar be-
veik sustojęs; sodžiai ir miestai išgriau-
ti, žmonės visur išblaškyti; alkis ir ba-
das Tėvynėje. Po karo, sugrižę namo,

turėsime daug darbo visa taisydami, iš
naujo statydami. Ir jau dabar turime
atsidėję ruošti tam.

Viso kultūros gyvenimo akstinu yra
mokslas ir žmonių švietimas. Taigi tuo
visupirma ir privalome pasirūpinti, ypač
pradedamąja mokykla. Po karo, reikia
tikėtis, bent ją turėsime savą. Kaip ji
bus sutvarkyta, kokia jos bus išvaizda,
— tai visa pareis nuo mūsų pačių. Jei
patys tuo nepasirūpinsime, niekas mums
nepadės. Taigi jau dabar turime rim-
tai pagalvoti, kad mūsų pradedamoji
mokykla, didžiausias kiekvienos kultū-
ringos tautos turtas, būtų pastatyta ant
gerų pamatų. Privalome rūpintis, kad
ji augtų ant naujų pedagogikos pagrin-
dų, kad galėtų plėtotis toliau, nelikda-
ma nuo gyvenimo reikalavimų ir būtų
tikra savo tautos auklėtoja. Čia kalbu,
kad naujoje mokykloje nebūtų kalimo,
visokių bausmių, kad nebūtų, trumpai
sakant, vaduojamasi senosios mokyklos
principais.

Gera mokykla pastatyti mums rei-
kia daug ir labai daug intensyvaus tve-
riamojo darbo. Reikia išmokyti visas
mokytojų kadras, reikia pateikti tinkamų
vadovėlių, ypač—įvaizdžių vadovėlių
(nagliadn. posob.). Mūsų naujoje
mokykloje turi būti duota tam tikra
vieta istorijai ir geografijai—tiek savo
šalies, tiek kitų valstybių. Bet kas ga-
lima padaryti be įvaizdžių vadovėlių?
Be jų veik nieko naujo negalime įne-
šti mokyklon. Reikės ir paskui, kaip
pirma būdavo ir dabar tebėra, imti ko-
kia Agaro istorija ar Mečiaus geogra-
fija ir uždavinėti nuo vienos vietos ligi
kitos. Čia tada jokie metodai, jokios
priemonės negelbės. Vaikas kalęs ka-
lės kokius 1—2 metus Lietuvos istoriją
jos nemokės. Daugiausia, jis žinos dau-
gybę vardų į vienas kitą panašių kuni-
gaikščių, jo vaidintuvėje maišysis bega-
linė urma visokių mūšių, bet Lietuvos
istorijos jis, sakau, visgi nemokės. Jam
neaiškus bus tas takas, kuriuo ejo mū-
sų tauta, kol atsidūrė dabartiniame pa-
dėjime. Tas pats, jei nedaugiau keblu-
mų, yra ir su geografija. Nekalbėsiu
apie jos vadovėlių vertę mokyklai, nes
ne tas mano straipsnio tikslas. Betgi
pasakysiu, kad jie toli neperpuikūs, ir
reiktų mūsų pedagogams pasirūpinti
tinkamesnių.

Vadovėlių darbą atlikti gal padės
mūsų dailininkai, reikia į juos kreiptis
ir prašyti talkon. Jis neatidėtinasis, rei-
kia kuogreičiausiai jis dirbti. Geriau-
siai būtų, kad organizacijos darbą pa-
siimtų Kultūros ir Švietimo Sekcija. Ji
geriausiai galėtų tai visa atlikti. Jei čia
sugebėsime ką padaryti, bus didelis
žingsnis pirmyn.

Pr. Ysokas.

Iš Lietuvos.

—?—

Nauja tvarka Lietuvoje.

Dabar Lietuva kitaip padalinta, negu
prie rusų buvo. Kauno gubernijoje Že-
maičiuose iš karto buvo įsteigta 14 ap-
skrįčių: Kretinga, Vėžainiai, Plungė,
Seda, Telšiai, Švieksna, Šilėliai, Rieta-
vas, Varniai, Kelmė, Kopėnai, Šauke-
nai, Tauragė ir Raseiniai. Šių apskrį-
čių vyriausybė vadinasi „Vokiečių Val-
džia Lietuvai“. Vyriausiasis viršininkas
gyvena Tilžėje. Įsakymai ir paliepimai
vokiečių ir lietuvių kalba spausdinami
ir lipdomi viešose vietose. Be to, Kau-
no gub. išleista keletas „įsakymų lapų“
vokiečių ir lietuvių kalba. Senojo sti-
liaus kalendorius pakeistas naujojo sti-
liaus kalendoriumi. Įvedė visur Ber-
lyno laiką.

Suvalkų gubernija, kurioje lietuvių
daugiau negu 2/3 visu gyventojų, visgi
nėra priskirta prie „Vokiečių Valdžios
Lietuvoje“, kadangi esanti Lenkų kara-
lijoje. Suvalkų gubernijai duodami įsa-
kymai trimis kalbomis: vokiečių, lietuvių
ir lenkų.

Pastebėti reikia, jog čia tarp žeme-
sniųjų valdininkų, žandarų, yra dau-
gybė lenkų (poznaniečių), kuriais mūsų
lietuviai, kaip teko nesyki girdėti, labai
nepatenkinti.

Nauja Vilniaus gub. nedidelė, apima
tik visą Trakų, beveik visą Vilniaus ir
Švenčionių apskrities dalelę. Naujoje gu-
bernijoje gyventojų lietuvių bus dau-
guma. Įsakymai leidžiami vyriausiosios
karo valdžios trimis kalbomis: vokiškai,
lietuviškai ir lenkiškai. Visai kitaip bu-
vo Vilniaus mieste. Lenkai, kurių ran-
kose visa miesto valdyba, visuomet
stengėsi parodyti, jog Vilnius esąs len-
kiškas miestas. Tas pat ir dabar da-
bar daroma. Įėjus vokiečiams Vilniun,
pirmas atsišaukimas į vilniečius buvo
trimis kalbomis mieste išlipintas, bū-
tent: vokiečių, lenkų ir rusų. Jo turinys
gana įdomus:

[Vilniaus miesto gyventojus*).

Vokiečių karo jėgos išvijo rusų ka-
riuomenę iš ribų lenkų miesto Vil-
niaus. Jos dalimi įžengė į pagarbų,
turtingą padavimais Vilniaus miestą.
Jis visuomet buvo perlas garsioj
Lenkų viešpatijoj. Ši viešpatija yra
drauginga vokiečių tautai. Vokiečių
kariuomenė pasipiktinimu žiūri į žiau-
rius niekšingus darbus, daromus ken-
čiantiems gyventojams ir jų mantai
rusų valdžios. Būtinai paskelbti, kad
aplink degantieji kaimai Rusų darbus
nušviečia. Vokiečių kariuomenė sten-
gėsi palengvinti antmestojo jai karo
sunkumą gyventojams lenkams, taip
pat ir vilniečiams. Kasdieniniai reikalai,
taip pat, kaip ir kiekvienas ramus
gyventojų darbavimas bus paremia-
mi. Nepavojingumas ir apsauga tvar-
kos bei ramumo miesto lieka prityru-
siose rankose dabartinės jo valdžios;
tikrai tokiuose šios tvarkos ardymo
atvejuose, kuomet miesto valdžia ne-
įstengtų jų sudoroti, aš būčiau pri-
verstas padėti karo priemonėmis. Iš
Vilniaus piliečių tvarkos nuovokos bei
taikos meilės laukiama, kad jie nieko
nesiims prieš vokiečių kariuomenę
arba jos dalis. Karo įstatai grėsia dėl
tokių darbų sunkiomis bausmėmis kū-
nui ir gyvybei. Aš nenoriu reikšti Vil-
niuje bet kokios baudimo jėgos.

Dieve laimink lenkams!

Grafas Pfeil.

Vilnius, rugpjūčio 18 d. 1915 m.

Perskaite šį atsišaukimą vieni juo-
kėsi iš jo autoriaus „puikios istorijos
ir geografijos mokėjimo“, kiti gi visai
be reikalo nervinosi, kadangi tą pačią

*) Atsišaukimo vertimą dedame netaisę.

„L. B.“ Red.

dieną buvo įsakyta nuplėšti šis atsi-
šaukimas ir Vilnius tik keltas valandas
išbuvo „lenkišku miestu“. Toliau karo
vyriausybė leido įsakymus Vilniaus
mieste keturiomis kalbomis: vokiečių,
lenkų, lietuvių ir žydų. Vilniaus civi-
linė gi valdžia kurį laiką vartojo tik
vokiečių ir lenkų kalbą, paskiau pra-
dėjo vartoti ir lietuvių. Vilniaus miesto
valdyba dar nenori pripažinti lietuvių
kalbai teisių. Visur kiša tik lenkų mie-
sto gatvės, ir miesto įstaigos pažymėta
tik dviem kalbom: vokiečių ir lenkų.

„Vilniaus Aidas.“

P. Kl.

Kas apie Lietuvą rašoma.

I

Visi gerai žinome ir atsimename,
kaip gyvenome, Rusijos globoje būda-
mi. Apie Lietuvą, berods, tada maža
tebuvo rašoma,—bet nemaža mūsų tau-
tos darbui buvo kliudoma. Dabar, au-
dros sukurioose, atsidūrėme naujam
stovyje. Tiesa, nemaža lietuvių dalelė
Prūsiose jau nuo senų senovės gyve-
no vokiečių valstybėje ir šiaip ar taip
joje apsiporto. Ją truputį pavilbino, tru-
putį pamigo, apskritai gi—užmiršo ją
gyvą buvus. Tad įdomu, kas manoma
dabar su Didžiąja Lietuva daryti, jei
tam naujam stoviui lemta bus ilgiau
patvėrti. Juk tik žinodami kieno nors
siekimus tegalime išanksto ruošti vie-
naip ar antraip, ar prieš ar už juos,
stoti.

Čia visų pirma, pravartu bus patei-
kti ištraukos iš Rohrbach'o knygos „Rus-
sland und wir“—„Rusija ir mes“ (Stuttg.
1915). Paul'ius Rohrbachas yra žinomas
vokiečių laikraštinkas rašytojas. Jo
pažiūros maždaug galima laikyti vokie-
čių vyraujančios daugumos pažiūromis.
Jau dėl to, žinoma, tų pažiūrų pažiū-
mas įgyja mums itin svarbios reikšmės.

Lietuvą, latvius ir estus liesdamas
Rohrbach'as taip pradeda: „kad Rusija
nustotų kėlusį pavojaus vokiečiams ir
Europos kultūrai, reikia visupirma, at-
plėsti nuo dabartinės Rusijos Ukrainą
(mažarusiai); antra—reikia iš naujo at-
statyti Lenkai, nežiūrint kokių tautai pa-
vydalu bus padaryta; trečia—Rusija
turi netekti Baltijos pajūrio kraštų, bū-
tent Suomijos (Finlandijos), trijų paju-
rio gubernijų ir Lietuvos“. Iškelęs tą-
sias vokiečių ramumo sąlygas, toliau
Rohrbach'as priduria: „Čia dar maža
būtų tik trys—estų, lyvų ir Kuršo—
gubernijos nuo Rusijos atskyrus; drau-
ge su jomis reikia ir Lietuvą paimti,
reikia dar visa šita šalis išplėsti sla-
vams ir kiek galima ji suvokiečinti. Jei-
gu taip nebūtų padaryta, tai po karo
netrukus didžiarusiai stangiomis masė-
mis bus jau prasiveržę ligi Baltijos ju-
rių“. Jo apskaitymu Lietuva, užimdama
Kauno gub., dalį Vilniaus ir Gardino
ir didesnę pusę Suvalkų gub. turi že-
mės tiek, kiek Prūsų Rytai, Prūsų Va-
karai ir Poznanius drauge suėmus; tuo
tarpu gyventojų tik apie 3¹/₂ milijono
žmonių. Visas gi Baltijos pajūris su
Lietuva apima visos Vokios trečdalį, o
žmonių, palyginti, tėra tik 1/10 dalis
kiek Vokioje. Taip retai gyvenamas
kraštas lengvai leidžiasi kolonizuojamas,
jeigu tik šiek tiek bus pagerintas ūkis.

Čia Rohrbachas pabrėžia dar vieną da-
lyką. Vokiai esą svarbu, kad visos jos
jėgos būtų vienoj krūvoje. Tuo tarpu
po plačiąją Rusiją dabar esą pakriku-
sių arti 2 milijonų vokiečių kolonistų,
kurie visai dingstą velstybei. Dabar jie
visi galima būtų be didelio vargo su-
traukti Lietuvon, Latvijosna ir estų že-
mėn ir čia tuo būdu vokiečių (ger-
manizacijos) darbas pradėti. Ukiniukų
vokiečių čia prisodinus, vokiečių val-

stybė sustiprintų savo ūkio pagrindą (agraren Basis) ir išsimaitinimo reikalą palengvintų. Lietuva gi ir pajūris, nuosakiai tas šalis kolonizuojant, gali išmaitinti mažiausia 15 milijonų žmonių, ir, žinoma, daugumas bus vokiečiai! Čia Rohrbach'as, berods, pastebi, kad lietuviai ir latviai ne tučtuojau išnyksia; tačiau busia galima jie netrukus prie vokiečių kultūros prijaukinti ir, laimingai politiką pavarius, vis labiau vokiečinti. Juo labiau, kad nė viena tų tautų nėra slavų padermės, o estai ir latviai jau ir dabar esą savo kultūra „vokiški akininkai“ (deutsche Bauern), tik dar vokiškai nekalbą.

Toliau Rohrbach'as taip protauja. Girdi, nereikia vokiečiams manyti, jog minėtuosius įvairių tautų gyvenamus kraštus paėmus, valstybė įgysianti tik bėdos, nėra čia varžasi ne tik vokiečiai su latviais ar estais, bet ir latviai, estai, lietuviai ir rusai tarp savęs. Vokiečiai, esą, turėję reikalą su prancūzais (Elsass Lotrine), lenkais ir danais, kurių tautinis jausmas esąs ypačiai ryškus. Lenkai būta dar dėl to taip sunku vokiečiais paversti, kad jie turėję stiprų savitarpio organizaciją ir labai smarkiai dauginęsi. Tuo tarpu latviai ir estai neturi jokios savosios tautinės kultūros ir praeities (keine nationale Vergangenheit), negabus, kaip lenkai, organizuoti tautos reikalams ir labai lėtai virsta, o lietuviai, kaip ir anie, jau dėl vieno savo mažumo negali augštesnės kultūros gaminti. Be to, nė viena tų tautų kalba nesanti tiek subrendusi, kad galėtų augštesniojo mokslo ir apskritai dvasios reikalams tarnauti. Ir lietuviai, ir latviai, ir estai, norėdami mokslo įgyti, turi naudotis kultūringesne kalba. Ir todėl, kada tos šalys patenka vokiečiams, tų tautų suvokiečijimas eisias pats savaime (wird ihre schlissliche Eindeutschung aus notwendigen und natürlichen Wegen erfolgen!).

„Vilniaus Aidai“.

Petrapilio Lietuvių Vartotojų Draugija.

Vartotojų draugijų naudingumas, ypač šiuo brangumo metu, kiekvienam

yra aiškus. Apie tai nėra reikalo nė kalbėti. Tai gi, kai kurie Petrapilio lietuviai, matydami tokios draugijos reikalingumą ir padrasinti kitų, mažesnių, tautų pavyzdžiu, nutarė įsteigti savo Lietuvių Vartotojų Draugiją. Vyriausybės leidimas jau gautas ir įstatatai patvirtinti. Steigėjų nustatyta nario dalis (pajus) — 25 rb., o įstojamieji — 2 rb.. Krautuvė išduos prekes tikrai savo draugijos nariams.

Visi sumanytosios draugijos reikalai plačiau bus svarstomi steigiamajame susirinkime, kuris bus rugpjūčio 14 d. 5 val. Baskovo g-velėje № 29, buto 4, salėje.

Susirinkimas nagrinės šiuos dalykus: 1., Išaiškinimas Vartotojų Draugijos tikslo ir uždavinių. 2., Skaitymas ir aiškinimas svarbiausių draugijos įstatų punktų. 3. Narių priėmimas.

Paskui tame pat bute bus steigiamasis narių susirinkimas. Bus svarstoma:

1) Prekių pardavinėjimo būdas (už pinigus ar taip pat ir skola), pardavinėjimo sąlygos nenariams (§ 3), apie pašokas (§ 7), apie pajų sumos įmokėjimą dalimis (§ 13), apie nustatymą dalių (pajų) skaičiaus (§ 14), apie laiką grąžinimo dalių (pajų) nariams, išstojantiems iš draugijos (§ 22).

2.) Draugijos veikimo planas (§ 29) ir išlaidų samata (§ 43).

3.) Valdybos narių ir revizijos Komisijos rinkimai.

Pranešdami visuomenei apie Petrapilio Lietuvių Vartotojų Draugijos sumanymą steigėjai kviečia visus, kam tik rūpi lietuvių reikalai ir gerovė atvykti susirinkimo ir paraginti savo draugus ir pažįstamus.

Steigėjų vardu Juozas Orintas.

Korespondencijos.

SARATOVAS.

Tremtinių gyvenimas. Gyventi vietoms yra geriau, kitiems blogiau. Kurie gali dirbti, tiems gera, nes daug yra pabrūkų. Merginos, gerai mokančios dirbti, uždirba granatų pabrūką 80 kap.

per dieną. Vyrų, žinoma, uždirba daugiau. Kai kurie uždirba net kelis rublius per dieną. Tabako pabrūkose merginoms mokama po 70 kap. Kai kurie seniai tarnauja kiemsargiais ir šveicariais. daug yra tokių, kurie negali atsisukti nuo vaikų ar neturi jėgų dirbti. Siems yra daug sunkiau, nes, sulyginti su brangumu, per mažą skiriamą pašalpą maistui (20 kap.)

Ar senas, ar jaunas, ar stipras, ar nepačius, kuone kiekvienas nepatenkintas komitetu. Visur mato nuoskaudą. Jeigu nueisi bendrabutin, daugiau nieko neišgirsi, vien tik nepasitenkinimų. Negaliu pasakyti, kad komitetas skausmą pabėgėlius.

Mūsų lietuviai dar atsimena tuos laikus, kada buvo jų globėjais šunadvakčiai, kada kimšo jiems kišenes už „prazbų“ rašymą. Ir dabar tas pat pas mus, Saratove. Vieni visokiems raštininkams neša paskutinį savo skatiką, kad parašytų jiems ant komiteto skundą, ir paskui siūnia gubernatoriams. Kiti tarp savęs nesuteikia. Šitokių, palyginti labai nedaug. Daug yra labai gerų žmonių ir darbininkų.

Labai daug yra paaugusių jaunuomenės, trokštančios šviesos. Labai pageidaujama čia būtų vakariniai kursai, apie kuriuos buvo užsiminęs Saratovo mokyklų inspektorius. Nežinau, kodėl apie tai išgirdęs Komitetas susiraukė ir visiškai atsisakė steigti. Nejaugi tai yra nenaudingas dalykas? Mūsų jaunuomenė galėtų pasimokyti skaityti ir rašyti. O dabar dykinėja, mokosi iš svetimačių piktų papročių ir tausta. Labai skauda širdį žiūrint, kaip jaunoji karta čia darosi šiurkšti ir ne mandagi. Saratove ne tik bendrabučiuose galima matyti nemandagumo, bet ir pačiame komitete atsitinka neretai girdėti tremtiniam šiurkščių, kartais net žeidžiamų žodžių. Nežinau, kodėl pirmininkas į šį dalyką per pirštus žiūri.

Pernai metais turėjome pradedamąją mokyklą, kurioje mokėsi apie 80 vaikų. Mokslo metui pasibaigus, vaikus išvežė vasarnamiuose. Vasarnamiuose vaikai būtų aprūpinti nebloggerai, jei nebūtų taip nuplyšę visi. Gaila, kad daug vaikų lankė lenkų mokyklas. Mokslo metui pasibaigus, dar daugiau išsiskyrė iš lietuvių tarpo ir išvažiavo į lenkų vasarnamus, o kiti paliko namie.

Atsiskirusiųjų tėvų klausiau, ar jiems pas lenkus geriau patinka, kad savo vaikus ten leidžia. Vieni motinos skundėsi priegalių neturinčios, o lietuviai, sako, be priegalių ir be skalbinių nepriima. Kitos kalbėjo, neturinčios kuo apauti ir apvilkti. Lenkai savo vaikus taisa; vieni batukai nuplyšo, tuojau kitus perka, o mus komitetas dar nė po vienus nedavęs. Neperdavė daug lietuvių komitetas, bet, man matosi, neperdavė ir lenkų.

Lietuvių vaikai nebloggerai pramoko lenkiškai. Širdį sopamas gauni žiūrėti į taustančius jaunučius, vos tik išmokiusius vaikščioti, kudikius.

Lenkai lietuvių nekursto rašyties prie jų komiteto. Kurie iš karto atvažiavę prisirašė ar dabar iš lietuvių globos prie jų bėga, visus priglaudžia. Kaip į juos žiūri, nežinau, tik tiek, kad draudžia pas save lietuviškai kalbėti.

Svarbiausia visos netvarkos priežastis, kad kunigo prie tremtinių nėra, kuris galėtų jiems pasakyti pamokslų. Gyvena Saratove senas kunigas, kuris, teisklausos išpažinties. Jeigu ne šis senukas, tai nebūtų į ką nė išpažinties eiti. Per visą laiką Saratove buvo pasakyta 4 ar 5 pamokslai. Kunigas Vaitkevičius nors pravažiuodamas norėjo atgaivinti pabėgėlių dvasią. Kadangi kunigas atvažiuodavo netikėtai, tai ne visi galėdavo ateiti paklausti pamokslų.

Kaip pavasaryje slenka upėje vanduo, taip mūsų tremtinių nyksta nepalaikomi dvasišku penu dora ir brangūs tėvų papročiai.

Tėvo vaikas.

JEKATERINODARAS, Kubanės srities.

Lietuvių čia yra daugiau kaip 100 žmonių, o savo komiteto mes neturime ir negauname nė jokios pašalpos, kaip dvasios, taip materijalinės. Tiesa, kas sveikas, tas gali ir pats užsidirbti sau gyventi, bet daugiau yra tokių, kurie negali dirbti ir todėl kenčia visokių vargų. Yra čia visokių tautų pabėgėlių šelpiamųjų komitetų — rusų, armenų, latvių, lenkų ir graikų, tik mes, nelaimingi lietuviai, esame savo tautiečių užmiršti ir naturime savų komitetų ir

Putinas.

Kunigaikštis Žvainys.

Poema.

(Žiūr. „Liet. Balso“ № 56).

II.

O dabar vien priegaltvė,
Karšto atdusio srovė
Gludumoj nakties girdėjo,
Kaip meilingame sapne
Neramios širdies ugnia
Žvainio vardą ji kuždėjo.

Metai jau antri sueis,
Kaip nežinomais keliais
Bėgo jis palikęs pilį.
Bet jaudrinta širdis,
Ar dienele, ar naktis,
Kenčia, ilgisi ir myli.

Oi, tas didis ilgesys!
Kas jo karštį užgesys
Kai uždegs krūtinę jauną?
Jau pažino Ragneda,
Kaip nyku, skaudu tada,
Kai nurimt širdis negauna.

Lėktum ten toli, toli,
Bet pakilti negali.
Lyg kas šaukia, lyg vilioja.
Rodos, ten, padebesiuos
Kas apglėbs ir pabučiuos
Žvaigždžių jūroje tylioje.

Eitum, lėktum, o čionai
Rūstūs sienų akmenai
Šaldo, slėgia ir kankina.
Verkia, blaškosi širdis.
Nes žvaina, tyli naktis
Muruos dvasios neramina.

Tuomet eidavo slapčia,
Kur ties žinoma kerčia
Laukan yr' slapta landynė;
Ir toliau tik už pilies,
Prieglobstį ramios nakties
Atsigaudavo krūtinė.

Ten upelio vandenai,
Tylus krūmai, lazdynai,
Akys spindančio žvaigždyno,
Sužavėta tyluma,
Ramų sapną skleidama
Siela guodė ir ramino.

Tuomet ašara karšta,
Jau ne skausmo išspausta,
Per blakstienus jai riedėjo.
Tylios, gailios ašarėlės,
Kaip po sniego pirmos gėlės,
Širdį guosdamos žavėjo.

Tasyk paslėptu keliu
Vien su liudsiu tyliu
Grįždavo skubiai į pilį,
Kur jaunystės sapnuose
Nerami jauna dvasia
Matė tai, ko trokšta, myli.

Mąsto senas Rakita.
Sutruakta rūščiai kakta
Rodo rūpestį nemenką.
Eina tylomis gandai,
Būk tai giriomis antai
Lietuviai į Lenkus slenka.

Senas vadas atsargus:
Liepia šaukt pilin pulkus, —
Būt į mūsų prisirengus,
Kad pilia savo tvirta,
Kaip kieta uolos skyda
Lenkus vėl tvirtai pridengus.

Baigės diena nerami.
Štai ir gandą nešdami
Du žvalgu pilin atvyko.
Matė degančias pilies,
Sako, niekas negalės
Jau atremti užpuoliko.

Klausio didis Rakita
Ir su šypsena pikta
Įsakus kareiviams teikia.
Žino — niekas neišdris
Jo pilies išverst duris!
Pamokys, kaip kautis reikia.

Jau pasibaigė diena,
Bet tyli nakties gražna
Nemašino, neviliojo.
Nuo šiaurės dangum kiauurai
Baisus plėtėsi gaisrai,
Raudonavo ir liepsnojo.

Aiškus tyras rytmetys
Tuoj jau tamsą išsklaidys;
Štai saulėtekis jau rausta.
Šviečia vis labiau aušra,
O dangaus erdvė žydra
Spinduliais rausvai nuausta.

Ir ištriško pro miškus
Saulės skritulys vaikus —
Ir visa gamta nušvito.
O drauge miškais perdėm
Tylą perskrodė srovėm
Rūstūs gaudesiai trimito.

Ošia atbalsiais miškai.
Šit, — ten raitelių pulkai
Pagirye sušvytravo.
Ir kas-kart artyn, artyn
Šliaužė eilėmis pilin, —
Lyg jūra plačiai bangavo.

Žino lenkai — tai tasai,
Kur anuomet ištisai
Kraštą nušlavė diktoką:
Tai Rakitos kalnys —
Lietuvos drąsus Žvainys;
Taip kariaut jį vien moka.

Verda Ragnedos širdis,
Klysta pinasi mintis,
Kaip ugnį veidai įraudo.
Laukia, klausio ir visus
Čion atlekusius balsus
Ji klausia jautrija gauda.

Mylimasis... jis čionai...
Tai įvyksta jos sapnai.
Suiškos jįsai meilužė.
Ir jau tasyk kolei mirs,
Niekas jų neatskurs.
Te sau vėtros duksta, užia.

Bet, Dievuliau, dar kova!..
Ir nusviro jos galva;
Temdo rūpesčiai veidelį.
Didžio mušio sukury'
Juk, deja, mirtis žiauri
Ji taip pat nukirsti gali.

Auga, kyla geiduliai.
Nei savų, nei tėvo jai
Nebegaila jau šiandieną.
Kaip audra širdies geismai
Viską išveržė ūmai, —
Mato mylimąjį vieną.

Šit... už sienų trimitu
Kas tai supūtė kartu.
Syki... antrą kart... ir trečią...
Laukia gal ar atdarys
Jiems sunkias pilies duris,
Ar priims lietuvi svečią.

Vai, priims, bet tik kietais
Ten, nuo sienų akmenais,
Karštu vandeniu pagirdys.
Pasitikt išsiųs tėvąs
Iš kilpinių vėlyvas
Į apkaltas jų širdis.

Štai ir vėl gandai arti
Skamba baisūs ir šalti.
Ir staiga nuožmus užimas
Riksmas, keiksmas, o augštai
Rodos vėsulų šimtai
Staugia, grumiasi ir imas.

Kas toliau buvo, tada
Nesuprato Ragneda.
Lyg per sapną vien girdėjo
Didį užesį, baisius
Rago balso gaudesius, —
Žemė linko ir drebojo.

(Bus toliau).

neturime, kur prisiglausti. Lenkų komitetas daugiau rūpinasi apie savo lenkus, o apie mumis—maža ir klaus. Yra čia graži bažnyčia, kunigas—lenkas ar lietuvis—mes nežinome; — pamokslą visados sako tik lenkiškai ir maža rūpinasi pabėgėlių reikalais. Per Velykas buvo čia atvažiuavęs kunigas lietuvis, bet maža kas jį matė, tik tiek, kad po jo išvažiuavimo gauname nors senų „L. Balso“ ir „Vado“ numerių pas lenkų kunigą.

Labai gerai būtų, kad Jekaterinodare atsidarytų Lietuvių Draugijos Skyrius, arba bent viena vieta ir žmogus, kur lietuviai pabėgėliai galėtų sueiti, ir pasitarti apie savo reikalus. Butų gera taip pat turėti kokią nors skaityklą ir mažą knygynėlį, kuriame galima būtų nusipirkti knygelių ir naujų laikraščių ir visiems žinoti, kas darosi pasaulyje, ir neužmiršti savo kalbos.

Apie mokslą vaikams tai nėra ką ir sakyti — kur jie leisti mokyties. Yra tik rusiškos mokyklos. Daug jau mūsų lietuvių atsižadėjo savo kalbos, gėdinasi kalbėti lietuviškai, nenori net prisipažinti, kad jie lietuviai: kalba lenkiškai arba rusiškai, dėl to kad nėra čia nė jokių draugijų ir lietuvių organizacijų. Labai reikalinga dvasios pašalpa.

Kaunietis.

Zinios.

PETRAPILIS.

Iš A. Neudgardto kelionės. Tatjanos Komiteto pirmininkas — senatorius A. Neudgardtas, apvažiuavęs draugijos skyrius palei frontą nuo Pskovo gub. iki Karpatų, pasidalijo su spaudos atstovais šiais savo išpučiais. Bendra visų nuomonė, kad pabėgėliai esą tinginiai ir vengia darbo, esanti visai neteisinga. Priešingai, pabėgėliai iešką tik progos darbo gauti. Šiaip pabėgėliai beveik visi turį užuodarbį, blogiau esą su inteligentais, bet vis tik tokių, kurie gyvena vien tik pašalpa, esą labai nedaug. Net ir vaikai labai noromis mokąsi visokių amatų, dirbtuvės esančios gerai įtaisytos ir dalykai juose dirbami labai įvairūs. Kitos dirbančios ir karo reikalams. Tatjanos Komitetas manąs sutaisyti visų tų dirbtuvių parodą.

Idomių žinių pasakoja A. Neudgardtas apie neseniai atimtasias iš austrų vietas. Tiek Galicijoje ir Bukovinoje, tiek Volinės gub. jAVai labai gerai užderėję. Gyvenę pabėgėliai austrų valdžioje blogai. Valgyti beveik neturėję, už tai elgęsi austrai su jais gerai. Jokių nuomų nebuve. Kai-kur A. Neudgardtas apžiūrinėjęs kapines austrų bei rusų kareivių. Kapinės labai gražios. Kur pavardė ruso užmuštojo buvo nežinoma, ten padėtas parašas: nežinomas rusas. Visose vietose, iš kur austrai išėjo, žmonių likę labai maža — tiksliai patys neturtingieji. Gyventojai skundžiasi, kad austrai daugelyje vietų išniekinę Dievo namus — taisydavę juose, pav., kinematografus ir k. Del Bobruisko skyriaus gaisro, A. Neudgardtas gavęs žinių, kad apskaitos esančios tavarų, o sudegę tiksliai pabėgėlių sąrašai ir kiti nesvarbūs popieriai.

Klausiamas, ką manąs apie pabėgėlių iš Petrapilio kėlimą, A. Neudgardtas atsakęs, kad, jo nuomone, sumanymo negalima esą išpildyti, ypač, kad pabėgėlių Petrapilyje esą labai nedaug.

Vyriausias karo teismas neseniai svarstė Marijampolės gyventojų Geršanavičiaus bylą. Geršanavičius, pirmą kartą vokiečiams užėmus Marijampolę, buvo išrinktas miesto viršininku. Vokiečiams iš Marijampolės išėjus ir rusų valdžiai sugriūžus, musulmonų imamas Bairaševskis pranešė, būk žydai, o ypač Geršanavičius, eję išvien su vokiečiais. Geršanavičius liko nuteistas 8 metams sunkių darbų. Paskui paaiškėjo, kad pats skundikas buvęs vokiečių draugas ir Geršanavičiaus

prašymas peržiūrėti jo bylą, o ji tam laikui išleisti iš kėlimo, buvo išklaustas.

Petrapilio miesto komiteto Rusijos miestų sąjungos Skyrius pristatė komitetui platų pranešimą del pabėgėlių iš Petrapilio kėlimo.

Ministerių nutarimu iš Petrapilio reikią išvežti visi tie pabėgėliai, kurie negali dirbti darbo ir vaikai. Petrapilyje esą šelpiamųjų pabėgėlių 38000, bet jų daugelis gyveną ne vien tik pašalpa, bet turi dar užuodarbį, o ir pačią pašalpą ima tik laikinai, kol nestiprės galutinai naujoje vietoje. Todėl keliųjų pabėgėlių skaičius žymiai sumažės ir jų kėlimas visai nustos savo prasmės. Skyriaus nuomone, su kuria sutiko ir Komitetas, pabėgėlių reikalas reikią likviduoti išlengvo, o ne umai, kas pasibaigs tuo, kad ištremtieji susilies galutinai su nuolatiniais miesto gyventojais.

Pabėgėlių kėlimo klausimas kol kas atidėtas ir galima tikėtis, kad pabėgėliai galės pasilikti vietoje.

IVAIRIOS.

Jalta. Lietuvių sanatorijoje (Bariatinskaja 8) yra 5 vakansijos, mokslui gi prasiidėjus ir mokiniams išvažiuavus į mokyklas, bus dar daugiau. Priimami daugiausia mokiniai.

Liepos 14 d. tam tikroji pabėgėlių Taryba kreipėsi į tautų organizacijas, vėl kviesdama sunaudoti pabėgėlių jėgas laukų darbams. Agronomijos sekcija prie Lietuvių Centro Komiteto atsakė, kad tuo reikalu jau seniai rūpinamasi ir nuo balandžio 1 dienos taisomi laukų darbininkų būreliai. Iš skyrių pranešimų matyti, kad bedarbių dabar beveik visai nėra, o visi, kas gali, dirba laukuose arba dirbtuvėse.

Karo aukos. Žuvo karo lauke rugpjūčio 28 d. 15 m. kareivis lietuvis Jonas Burža iš Palečių kaimo, Pakruojo parapijos, Panevėžio apskr. Palaidotas Bolšaja-Cerlenos kaime (prie Nemuno upės), Gardino apskr. Sužeisti: Jonas Juozapaitis, Kastantinas Bukis ir pranas Kvedaras. Visi trys Pakruojo parap. (Jų adresas galima sužinoti „L. B.“ Redakcijoje).

SVETUR.

Anglų parlamentan ineštas sumanymas sušaukti sąjungininkių valstybių atstovų konferenciją — pasikalbėti del kovos su vokiečių nuožmumu.

Bukarešto laikraščiai praneša, kad Lvovo valdžia ir gyventojai apleidę miestą. Evakuacija pabaigta rugpjūčio 4 d. n. st.

Mirė žinomoji vokiečių rašytoja Lili Braun. Didžiausias jos veikalas: socialistinės dienoraštis, kur piešiamas Vokios politikos gyvenimas.

P. Miliukovas, P. Struvė, A. Lapo-Danilevskis ir R. Dmowski išrinkti daktarais „honoris causa“ anglų Kembridžo universiteto.

Praneša, kad Konstantinopolio garnizonas susidedas dabar vien iš vokiečių bei austrų. Turkų kareiviai pildą tiksliai policijos pareigas.

KARAS.

Rusų šone. Sereto upės apylinkėje rusai išmušė austrus iš keleto sustiprintų linijų. Priešininkas smarkiai gynėsi ties Oljeru ir Brovicu-Bialkocvu, bet rusų puolimo nesulaikė. Ties Stripa rusai, praplėšę priešininko frontą, pradėjo smarkiai spausti austrus. Rusai priėjo lig augštutinės Stripos, paėmė Padgaičių ir Ezerno miestus, daugybę kaimų ir žengia toliau. Keliu į Bučacą rusai perėjo Koropeco upę, išmušė priešininką iš sustiprinimų ir paėmė Marijampolės miestą. Rusai keliai per

Stripą ir Zlotą-Lipą. Per Bistricos, Nadvorniovkos Zolotvinkos upes rusai tiesia tiltus, priešininkas arnotų šaudymu trukdo darbus. Bet rusai kraustosi ir jau perėjusi kariuomenė stuma priešininką nuo pakrančių. Į Galiciją rusams beliko vos kokia 12 varstų. Stanislavovą, kurį austrai taip atkakliai gynė, rusai jau paėmė. Generolo Lečickio kariuomenė paėmė Nadvornos miestą ir keletą kaimų. Tik nuo liepos 22 d. generolo Brusilovo kariuomenė paėmė belaisvių 326 aficerius ir 28572 kareivius, 224 kulkosvydžius. Tarp belaisvių beveik pusė vokiečiai. Be to, rusai daug randa grobio užimtuose miestuose, nors priešininkas bėgdamas stengiasi išvežti arba susprogdinti, bet nuo greito rusų puolimo dažnai vos patys beibėga nieko neišvežę, nei sunaikinę.

Apskritai imant, šių dienų rusų pasisiekimas labai didelis. Rusai sutrūpino tą svarbiausią ir stipriausią priešininko liniją, kurią austrai per visą žiemą stiprino. Tarp paimtųjų miestų, kai kurie labai svarbūs gelžkelių punktai, pavyzdžiui Stanislavovas labai svarbus strategijos žvilgsniu punktas. Kad priešininkas traukiasi su dideliais nuostoliais, rodo tas, kad jis traukiasi labai atkakliai. Dažnai priešininkas puola rusus net po kelis sykius ir tik jau sutrupėjęs nuo rusų kariuomenės, traukiasi, kol vėl gauna pasipirties.

Pažiūrėjus dar kas dedasi kitose karo vietose, Kaukaze, Prancūzuose, Italuose, matai, kad vokiečiai jau nebe tie, kokiais jie buvo pradžioje karo, ypač pernai. Jei rusai buvo paėmę Galiciją, ilindę Prūsusna ir kitur, tai ir vokiečiai neliko skoloj: jie ilindo kitur. Žodžiu, išeidavo beveik ant lygumos. Ir pernai, kada jie varė iš Galicijos, Lenkų, Lietuvos, griovė Serbus, buvo pasiekę augščiausią galybės laipsnį. Dabargi vokiečių padėjimas suvis kitokis, vienodas visur, tikslai ginasi, bet nesiseka. O kas blogiausia, kad jie nebeturi iniciatyvos. Viskas eina taip, kaip sąjungininkai nori, o ne taip, kaip vokiečiai.

Kaukazo šone. Keliu į Kerasundą rusai paėję priekin ir paėmė Eleo miestelį. Bokano apylinkėse rusai gero-kai pasislunko priekin. Ties Giumiūs-Chanu turkai kelis kartus puolė rusus, bet nieko rusams nepadarė. Bitliso apylinkėse smarkūs mušiai.

Chamadano apylinkėje turkai per didelį puolimą truputį atstūmė rusus.

Prancūzų šone. Somos apylinkėse prancūzai šturmu paėmė keletą vokiečių stiprių tranšėjų, paėmė belaisvių ir kulkosvydžių. Šešių varstų plotu prancūzai pasistūmė priekin visą varstą ir paėmė Moripos kaimą, paėmė 1000 sveikų belaisvių ir 30 kulkosvydžių.

Ties Emo mišku prancūzai paėmė akmenuotą stiprumą. Ant dešiniojo Maaso prancūzai į pietus nuo Fleri pasislunko priekin. Prancūzų lakunai kasdien aplanko vakiečius ir numeta bombų. Liepos 31 d. numetė 120 bombų Meco-Soblono dotyje.

Anglų šone. Prancūzuose anglai visu frontu į šiaurę nuo Bazanten-le-Pti ir į vakarų šiaurę nuo Pozjero anglai paėję priekin. Ties Niaviliu-cen-Vaastu anglai susprogdino miną ir paėmė duobę. Kitose vietose vokiečiai puolė anglus, bet pasisiekimo niekur neturėjo. Anglų 68 aeroplanai skraidė Belguose ir numetė bombų į vokiečių aeroplanų stovyklas. Nesugrižo tik du aeroplanu.

Aigipte turkai spaudžiami anglų — traukiasi atgal. Turkai turį didelių nuostolių. Laukai esą pilni lavonų.

Belgų šone. Belgai perėję Izero kanalą ties Ipru sumušė vokiečių sargybą. Paėmė 12 belaisvių. Ties Getzasu vokiečiai puolė belgus, bet buvo atmušti. Kitose vietose smarkūs artilerijos šaudymas. Belgų didžiosios arnotos ardo vokiečių apkasus ir neduoda vokiečiams dirbti.

Italų šone. Goricos (Gerco) apylinkėje italai keliai per Izoncos upę. Taiso suardytus austrų tiltus. Ties Karsu italai suardė austrų sustiprintą liniją ir paėmė Boskinį.

Italai paėmė Opakijasalą ir 270 belaisvių. Ties augštąja Boite italai paė-

mė sustiprintą liniją. Italų mažieji minininkai įsmuko Duraco prieplaukon ir susprogdino austrų laivą. Prancūzų ir italų minininkai puolė austrų minininkus ir vijo lig Kataro.

Balkanuose. Sąjungininkai paėmė Dairano stotį ir 228 augštumą.

Paskutinės žinios.

Rusų šone. Ties Stolbikovo miesteliu vokiečiai kelis kartus puolė rusus, bet rusai atmušė.

Ties augštutiniuoju Seretu priešininkas smarkia artilerijos ugnimi sulaukė rusų žygiavimą. Bet užtai kitoje vietoje netoli Sereto rusai išmušė vokiečius iš keleto apkasų linijų. Ties vidutiniuoju Stripu ir Koropecu rusų kariuomenė priėjo lig šiaurės Dniestro kranto ties Marijampole. Rusai perėjo per Zlotą Lipos upę.

Į šiaurės vakarus nuo Dniestro rusai paėmė su visais apkasais Tustababos kaimą.

Kaukazo šone. Vano ežero apylinkėje rusai privertė turkus pasitraukti. Persuose ties Sokizu rusai paėmė turkų poziciją.

Prancūzų šone. Prancūzai ties „104“ augštuma ir Morepu pasistūmė priekin. Prancūzai gero-kai praplatino savo linijas ties Estre, paėmė keletą apkasų linijų.

Anglų šone. Anglai Prancūzuose pasistūmė priekin. Ties Bazanten-le-Pti anglai paėmė keletą vokiečių apkasų linijų. Ties Pozjeru anglai visa mylia paėję priekin.

Kaire anglai išmušė turkus iš sustiprinimų ir paėmė keletą tukstančių belaisvių.

Italų šone. Monfakalnės apylinkėje po smarkaus mušio italai paėmė „121“ augštumą ir Debelį. Ant Nadlodžemo kalno, kurį austrai labai atkakliai gynė, italai paėmė „212“ augštumą ir 1,565 belaisvių, 2 arnoti ir daug kulkosvydžių. Keliu nuo Gerco (Goricos) italai paėmė „174“ augštumą ir 533 belaisvių. Nuo liepos 24 d. italai paėmė 15393 belaisvių, 16 arnotų, begales kulkosvydžių. Kai-kur austrai mėgina sulaukyti italų žygiavimą, bet visur jų atkaklumas sutrupa nuo italų kariuomenės.

Atsišaukimas į scenos mėgėjus.

L. Dr. nuk. d. k. š. Jekaterinoslavo Skyrius jau seniai yra sumanęs pastatyti scenoje šio-kį ar tokį veikalėlį. Tam tikslui susidarė artistų mėgėjų kuopelė ir išsimokė rolių pirmam sykiui — „Velnias ne boba“ ir „Genovaitė“. Vaidinimas negali įvykti, nes neturim šių scenos veikalų cenzūruotų egzempliorių. Kreipiuos todėl į g. g. Skaitytojus apskritai ir ypač į scenos mėgėjus, kad teiktųsi mums padėti ir atsiųstų mums ar tai cenzūruotą šių veikalų egzempliorių, ar afišą, ar bent nurodytų „Правительственного Вѣстника“ numerį, kuriame išspausdintas leidimas rodyti scenoje. (Gal būtų galima atsiųsti ir patį šio laikraščio numerį).

L. Kairiūnaitis.

Pranešimai.

I.

Petrapilo Lietuvių Dramos Muzikos Kuopa, žinodama jogei šiuo karo metu dauguma mūsų dramos rašytojų negali atspausdinti savo dramų veikalų ir tokiu būdu juos visuomenei viešai suteikti, kviečia visus mūsų teatro rašytojus bei vertėjus siųsti savo tinkamus scenai veikalus-rankraščius Kuopos Repertuaro Komisijai peržiūrėjimui. Siunčiant rankraščius meldžiame pranešti tikrą savo adresą ir sąlygas, kuriomis autorius sutinka savo veikalą leisti vaidinti.

Laiškus ir rankraščius reikia siųsti šiuo adresu: Petrograd, Istoriko-Filologinės Institut J. Lanskoronskiui.

Repertuaro Komisija.

II.

Dramos-Muz. Kuopos Valdyba primate, kad rugpjūčio 6 d. bus Vyt. Bičiūno paskaita „Apie Ciurlionį“, laike kurios bus parodyta apie 40 Ciurlionies ir kitų dailininkų šviečiamų paveikslų. Pradžią paskaitos (Baskov 29, kursų salėje) lygiai 7½ val. vakaro.

Valdyba.

III.

Jeigu kas Petrapiliečių Lietuvių nori gauti pėkvietimų, ir afišų rengiamų Dramos Muzikos Kuopos vakarų ir poskaitų, tai prašome pranešti savo adresus kuopos Sekretoriui, Предтеческая д. № 31 кв. 13. В. Ругасы.

PS. Kuopos narių, kurie permainė savo adresus prašome irgi pranešti savo adresus kuopos Sekretoriui V. Ruzgui.

Atitaisymas.

„Lietuvių Balse“ 41 № „Lietuvių Globos mūsų broliams belaisvams iš Prūsų Lietuvos šelpiti“ Valdybos pranešime neteisingai parašyta, kad iš baltimoriečių per gerb. Petrą Leoną esą gauta 300 rub. Turi būti ne 300, o 333 rubl. 35 kap.

Valdyba.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Yčas.

Antanas KAMARASKAS iš Anykščių miestelio Kauno gub., noriu susirašinėti su draugais draugėmis ir pažįstamais. Омск Понерская № 1 Гидротехническая маст. пер. управ. 1738—1

JUOZAS JASMINAVIČIUS, gyvenantis Argentinoje Bojnes-Agres ieškau savo dukterų: Adelės, Teklės ir Sofijos iš Vojaškų sod., Zarasų apskr., Kauno gub. Kas žino jų likimą, prašu pranešti šiuo adresu: Г. Киев. Кузнецкая д. № 117 кв. 9. Грашанокъ. 1739—2

TEODORA VASILIAUSKIENĖ iš Šiaulių pav., Padubysio valsč., Valksnagėlės sod. 32 m. ieško savo tėvo Antano Milišio 63 m. ir giminių. Москва, Богородское, Андреево-Забелинская улица д. 31. 1740—1

VINCAS BERNIULIS Suv. gub., Marijampolės aps., Javaravo vals., Dambavos kaimo, ieškau sąvųjų, giminių ir draugų. Ростов на Дону. Гниловский проезд № 11. 1741—1

TERESĖ KLYGAIČĖ iš Kauno gub., Panemunėlio par., ir kaimo, ieškau brolio Kazimiero, gyvenančio Amerikoje, ir pažįstamų. Петроградъ, Петроградский пр. 60—28. 1758—2

A. Ramoška

pranešu ištremtiesiems Rusijoje Tautiečiams, kurie turite giminių Amerikos Baltimorės mieste, o neturite jų adresų, tai rašykite per mano knygyną, aš jiems laiškus atiduosiu.

Mano adresas: A. Ramoška, 514 W. Saratoga St. Baltimore, Md. U. S. of America.

Lietuvių dailininkų atvirukai.

V. Bičiūno: № 12 Lietuvos karalaitis šv. Kazimieras, № 14 — Vytis;

P. Galaunės: № 4 iš karo cikliaus, № 6 — Pasaka, № 9 — Dainiaus kapas, № 11 — Dievaitis Perkūnas, № 13 — Žiemos naktis, № 15 — Kaip ir pasaka;

P. Rimšos: № 7 — Iš cikliaus „Karas“, № 10 — Iš cikliaus „Karas“;

J. Zikaro: № — Kas sėja, o kas pjauna, № 5 — Audra, № 8 — Vakarinė malda.

№ 8—16 spaudoje. Kai išeis, bus paskelbta atskirai.

Atvirukai po 8 kap.

Adresas: K. Skabeika. Петроградъ, Басковъ пер. 29 — 10. 1538—1

Pas Adomą Dundzilą

galima gauti šios lietuviškos knygos:

Scenos Vaizdai. Kun. J. Tumo-Vaišganto (Monologai ir dialogai) 116 pus. 45 kap.

Karo vaizdai. Kun. J. Tumo-Vaišganto (Karo Slibinas, Antimilitarininkas, Rimai ir Nerimai, Ponas Direktorius, Eik su velniais obuoliauti.... Pabėgėliai). 136 pus. 35 k.

Katekizmas kun. Piliakauskio 20 k. „Žiburio“ kalendorius 1916 m. nušunčiant 45 k.

Adresas: A. Dundzilo Саперный пер. № 9—9, Петроградъ. 1751—2

MARĖ KALVINIENĖ iš Garliavos ieško dukters Elzbiets 18 m., Москва, С. Богородское, Средняя 3. 1752—3

VINCAS KAČKAUSKAS iš Slavantos, Šventėzečio par., ieškau sesers Teofilės Kačkauskaitės su dukta Elzbieta, Rinkevičienės Marcelios su vaikais, Maliausko Prano ir Kriščiūno Igno. Москва, 1-я Мещанская № 7, С. Богородское. 1753—2

ONA MATULAITIENĖ ir dukta ELZBIETA iš Suv. gub., Marijampolės aps., Mikališkio valsč., Žemaitkiemio kaim., ieškau Magdalenos Gabrevičaitės iš Dibakalnio, Javaravo vals. Пермь, Б. Ямская Принадгорная № 18. 1742—1

Sužeistas kareivis VLADAS MELIAUSKIS iš Kauno gub., Ariogalos valsč., Draustinės sod., ieško savo tėvelių, giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Курляндская ул. д. 2 Городской Лазаретъ № 32. 1743—1

BARBORA ADAČKAITĖ iš Alsėdžių, ieško sesers Domicelės 18 m. ir kitų giminių. Кинешма, Костромской губ.. Литовский Комитетъ. 1744—2

ANELE ŠIDLAUSKAITĖ iš Butėnų s., Smilgių valsč., Panevėžio aps., ieško tėvelių ir giminių. Кинешма, Костромской губ. Литовский Комитетъ. 1745—2

Kareivis ALEKSANDRAS RIMKUS, Kauno gub., Stulgių par., ieško giminių ir pažįstamų. Новгородъ, Конвойная команда. 1746—2

Kareivis VLADISLOVAS BRIETERIS iš Kauno gub., Rietavos par., ieško giminių ir pažįstamų. Новгородъ, Конвойная команда. 1747—2

Kareivis VIKTARAS VELIONAS iš Kauno gub., Viduklės par., ieško giminių ir pažįstamų. Новгородъ, Патронатъ Казенной палаты. 1748—2

VINCAS DRYŽAS iš Meškuičių, Šiaulių aps., noriu susirašinėti su giminėmis ir pažįstamais. Москва, Главный почтамтъ 6-я Экспедиция. 1749—1

KAZIMIERAS ŠIMKUS iš Kemšių, ieškau savo pusbrolių Jono, Juozo ir Aleksandro Žiamkų iš Pailių sod., Šiaulių aps., Kauno gub. 1750—2

Klemenso Sakmano iš Joniškės valsč., Kauno gub., dėdės Tadaušo Danto Skaisgirio par., Žagarės valsč., Kauno gub. Visi gyvena Amerikos Čikagoje. Atsiliepkite. Архангельскъ, Псковский пр. д. 65 Литовский Комитетъ. Казимиру Шимкусу 1750—2

JUOZAS PAULASKAS Suv. gub., Leiciskų kaimo ieškau giminių ir pažįstamų ir

VINCAS VEIVERYS Suv. gub., Margavos kaimo, ieškau savo šeimos. Adresas abiejų: Москва, Село Богородское Лысной проездъ № 50 кв. 5. 1734—2

ELENA JAKŠIENĖ Ukmergės aps., Palėvenės par., ieškau sūnaus Jono, kareivio, ir seserų Onos ir Barboros, Бобруйскъ Литовский Комитетъ, Николаевская 11. 1735—1

JONAS KAZLAUSKAS prašu pranešti, jei kas žino, kur yra mano seseris Bronė ir Emilė iš Daugailių parapijos, Mikalojųnų sod. Петроградъ, Офицерская № 20 кв. 34. 1736—1

Kareivis A. ŽALNIERAITIS gув. Великия Луки, Кон. Гуртовъ. 1737—

ANELE ČIUPAITĖ Kauno gub., Panemunėlio par., Vilių kaimo, ieškau giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Рижский пр. 60—28. 1759—2

KSavera MARČAUSKAITĖ iš Kauno gub., Šėdos par., Pakalniškio dv., ieškau brolių Juozap, Martyno ir Jokūbo, gyvenančių Amerikoje. Петроградъ, Площадъ Калинина 3/5—45. 1760—2

JONAS NOREIKA, kareivis, Ukmerg. aps., Kupiškio par., Miliūnų sod., ieško savo žmonos Elzbiets su dviem vaikais, giminių ir pažįstamų. Дѣйствующая армія, 174 запасн. батал., Караул. конвойн. команда, Америкос laikraščių prašu atsispausdinti šį mano skelbimą 1763—2

VINCENTA NORBUTIENĖ ieškau sūnaus Stanislovo Narbutos 17 m. iš Šiaulių. Харьковъ, Ксендзу Ковалевскому. 1707—2

POVILAS VIADKIS, kareivis, ieškau žmonos Mortos su dviem dukterimis, giminių ir pažįstamų iš Kauno gub., Panevėžio aps., Skrebutiškių valsč., Titkonių sod. Н. Новгородъ, Сергѣевскій пер. д. Вазатова № 6. 1693—1

VINCAS GRUDZINSKAS ir BRANISLOVAS STANIULIS iš Suv. gub., Marijampolės aps., Bagotosios sod., ieško giminių ir pažįstamų. Екатеринбургъ, Николаевскій пр. д. 20, Литовский Комитетъ. 1696—1

ANTANAS MURKONAS, kareivis, Subačiaus par., Kauno gub., Tiltgalių sod. Kas žino, prašu pranešti apie mano šeimyną. Дѣйст. армія, 33 тыл. эвак. пунктъ. 0000—1

Kareivis PETRAS ZUBAVIČIUS, pargrįžęs iš Austrij nelaisvės, Kauno gub., Telšių apskr., Sedos valsč., Barstyčių m., ieško giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Каменный островъ 2-я Бер. Аллея, д. 47. 0000—1

JONAS DANIS, duosiu 5 rub. tam, kas praneš, kur yra žmona Ona iš Ušpalių par., Ukmergės aps., gyvenusi Tauragės par. (ji pirmiau sirgo), praėjusiųjų metų birželio mėnesyje buvusi Dvinske. Минскъ, 8 головн. эвакуационный пунктъ, Ивану Данису. 1665—1

PRANČISKUS ZDANAVIČIUS iš Panevėžio, ieškau savo sūnaus Danieliaus 16 m. ir Juozapo kareivio, prašu atsiliepti ir pažįstamų. Гор. Омскъ, Замковая 70. 1640—2

Kareivis JUOZAS BLAUZDYS Kauno gub., iš Mosėdžės m., ieškau žmonos Onos ir giminių. Ржевъ, Тверской губ., 533 Бригадой учебной команды связи. 1626—1

ELENA KAČIENĖ iš Kužių m., Kauno gub., Šiaulių aps., ieškau dukters Elzbiets 13 metų. Тула, Лит. Комитетъ. 1588—1

JUOZAS GUTASKAS Kauno gub., Anykščių valsč., Skiemonių par., Uškonų sodž., ieškau tėvo Jono, dėdės Antano, brolio Antano, giminių: Šakėnų Jono ir Karalinos iš Kalvelių sodž., Debeikių par., ir pažįstamų. Kas juos žino, prašu pranešti: Петроградъ, Подольская ул. № 15, Ред. „Наужою Lietuva“. 1680—1

ANTANAS GERVĖ, ieškau giminių ir pažįstamų iš Suv. gub., Pagirmonių valsč., Girininkų kaimo. Витебскъ, 2 часть, Луческая ул. д. № 5, въ Литовскую лавку. 1628—1

ANTANINA ŽIDONIOTĖ (Amerikoje) iš Klovainių par., noriu susirašinėti su savo tėvais ir giminėmis. Adresas: Tessie Mitchel, Philadelphia Country Club, Bala, Pa. U. S. A. 1554—1

Natalija Čeičienė, iš Rygos, ieškau giminių ir pažįstamų. Atsiliepkite: Тула, Калужская ул. 64. 1572—3

Petras Nausėda iš Vainuto miest., Raseinių apskr., Kauno gub., ieško savo žmonos Petronelės su šešetu vaikų, ir Jono Juozaičio. Adr.: Тула, Никитовская ул., Петровская Купеческая богодѣльня. 1637—2

Katrina Nadvoraitė, (Amerikoje) 3259 S. Halsted Str., Chicago, Ill. U. S. A. 1685—2

ieškau savo motinos Onos Nadvorienės 60 m., sesers Agotos, švogerio Adomo Kulikausko iš Kauno gub., Panevėžio aps., Naumiesčio m. ir Elzbiets Vaičiaitienės ir Navaršonių kaimo. 1684—3

Brigida Kasparavičiūtė, (Amerikoje), ieškau motinos Agotos 60 m. ir dviejų seserų: Agnieškos ir Benediktos Kasparavičių iš Kauno gub., Šiaulių aps., Radviliškio vals., Gudmiškių k. Adresas: B. Kasparavičiūtė, 3259 S. Halsted Str. Chicago Ill. U. S. A. 1685—2

Marijona Mažeikiūtė, ieškau savo tėvo Felikso, brolio Vinco ir sesers Onos Mažeikių iš Suv. gub., Naumiesčio aps., Svetušinos valsč. Baraviškių k. 1686—2

Kareivis JONAS PAKULIS iš Grabaukos palivarko, Vilkaviškio aps., Suvalkų gub., ieškau sūnaus Jono ir brolio Simono. 101-я желѣзно-дорожная рабочая рота, Невель, Витебской губ. 1455—1

kareivis PETRAS NUDAVIČIUS Vilniaus gub., Trakų aps., Žiežmarių valsč., Skudėnų k., ieškau namiškių, giminių ir pažįstamų. Москва, Большая Царицынская ул., 2-я выздоравливающихъ команда, 6-я рота, 1-й взводъ. Петру Нудовичу. 000—1

JURGIS SKUŠAS Suv. gub., Marijampolės aps., iš Kalveliškių sod., ieško savo žmonos Onos Skušienės, Ст. Ратомка, Минск. губ. Литовский Комитетъ. 1666—2

BARBORA JANAUSKAITĖ iš Plungės m., Telšių aps., Kauno gub., ieškau tetos Butkevičienės ir brolio Petro. Тула, Мотякинская ул., Литовский Комитетъ. 1668—6

ANELE LADAVIČIUKĖ iš Naciagalos sod., Panevėžio aps., Kauno gub., ieškau giminių ir pažįstamų. Тула, Грязевская ул. № 8. 1667—1

JUOZAS PETRAUSKAS su šeimyna iš Išalino, Tireklių dv., Kužių par. ir Barbora Juozapaitytė iš Sauginių, ieško sesers Antosės, Dagio, giminių ir pažįstamų. Воронежъ Слобода придача, лавка Часовскаго. Петровскому. 1647—1

ALFONSAS REGELSKIS Kauno gub., Raseinių aps., Kelmės val., Kražių par., Trakšilių k., prašu giminių ir pažįstamų atsiliepti: Дѣйств. армія, 117 Дополн. вольнонаемный обозн. баталіонъ, 582 транспортъ, 1 взв. 11 отд. 943—к.

JONAS KLANAS iš Žagarės m., Kauno g., ieškau giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Выборгск. ст., Нишловскій пер. 9/11, кв. 42. 1725—1

JUOZAS MOTIEJUNAS, Kauno gub., Ukmergės aps., Viešintų par., Padubio vienasėdžio, balgės Panevėžio realinę mokyklą, prašu giminių ir pažįstamų atsiliepti. Adr.: Петроградъ Басковъ пер. 29, кв. 10, Центр. Литовский Комитетъ. Prašu Amerikos laikraščių atsispausdinti. 1733—2

Kareivis PETRAS LIUKPETRIS iš Dovydeškio dv., Panevėžio aps., Kauno gub., ieško tėvų, seserų, giminių ir pažįstamų. Дѣйствующая армія, Дивизионный обозъ 28 пѣх. дивизіи, 2-й взводъ, Петру Люкпетрису. 1727—1

PRANČISKUS AKMENSKAS ieškau savo motinos Uršulės, seserų Marijonos, Antosės ir švogerio Julijono Marcinkaus ir kitų giminių bei pažįstamų iš Kelmės. Оренбургъ, Ивановская ул., 18 домъ Осипова. 1728—1

ALEKSANDRA KISIELIUS Kauno gub., Betygalos valsč., Gelgaudių sod., ieškau Petro Rugienio ir Antaninos Kveselienės bei pažįstamų. Оренбургъ, Польскій Комитетъ. 1730—1

OKIO TYRINĖTOJAS VINCENTAS RUČINSKAS iš Paraudžių-Kurtavėnų, apsigyvenau Smolenske. Гор. Смоленскъ, Заводъ Вилія. Ручинскомъ. 1722—2

JONAS PLEIRYS iš Kuršo gub., Baisko aps., Grosensko m., ieškau tėvelio. Гор. Воронежъ, Грузовая ул., д. № 7. Ивану Плейрису. 1705—1

ANTANAS DANKEVIČIUS, kareivis iš Kauno gub., Panevėžio apskr., Maldosionių val., Šėdekonių sod., ieško žmonos Barboros, sūnaus ir brolių kareivių: Mykolo ir Juozo. Н. Новгородъ, Рождественская ул., д. Полякова № 13. 1692—2

ANTANAS TAMULIONIS ieško Kazimiero Skaizgiri, Antano Puidoko ir Barboros Sede-rienės. Visi iš Suvalkų gub., Lekečių par. Смоленскъ, Пакровская ул., № 18, Литовский Комитетъ. 1690—1

Lietuviškų knygų!

Beletristikos, teatro, kantičų ir maldaknygių. Taip pat rašančių, kryželių, škaplierių, medalikėlių ir k. k. galima gauti: Petrapilyje, Gorochovaja g-vė Nr. 29, „Moskovskij Bazar“.

Prekijams duodama nuošimčiai, prekės siunčiamos visais traktais. 1720—1